

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.148/2018/6.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Bajnok István előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Némethi Csanád Ügyvédi Iroda ügyintéző:

Dr. Némethi Csanád ügyvéd

Az I.r. alperes:

Az I.r. alperes képviselője: Dr. Törös Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.

Fekete Zita ügyvéd

A II.r. alperes: II. rendű

A III.r. alperes: III. rendű

A II.r. és III.r. alperesek képviselője: Dr. Turcsán Gábor ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I.r. alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat

száma: Fővárosi Ítéltábla, 20.Gf.40.434/2017/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma: Fővárosi
Törvényszék, 6.G.42.226/2015/29. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a per tárgyalásának a felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasítja;

a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint másodfokú és 82.700 (nyolcvankettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. április 11-én a felperes és a II. rendű alperes, mint adósok és a III. rendű alperes mint zálogkötelezett, valamint az I. rendű alperes jogelődje (a továbbiakban: I. rendű alperes) mint hitelező és zálogjogosult, továbbá 2008. július 23-án a felperes és a II. rendű alperes mint adósok és zálogkötelezettek, valamint az I. rendű

alperes mint hitelező és zálogjogosult közjegyzői okiratba foglalt, önálló zálogjoggal biztosított deviza alapú kölcsönszerződéseket kötöttek.

- [2] A kölcsönszerződések I.4.6. pontja szerint: „A Kölcsön és járuléкаи mindenkorı összegének megállapítása, illetve a Kölcsön folyósításának időpontja és a szerződés alapján fennálló tartozás mindenkorı összegének igazolása szempontjából a Bank üzleti könyvei és nyilvántartásai az irányadóak, az azokban foglaltakat kell mértékadónak és hitelesnek tekinteni. Ennek megfelelően a szerződő felek a mindenkor fennálló kölcsön- és járulékartartozás mértékének megállapítása tekintetében alávetik magukat a Hitelező nyilvántartásai és üzleti könyvei tartalmának, azt magukra nézve kötelezőnek fogadják el.”

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [3] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződések I.4.6. pontja második mondatának tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b), i) és j) pontjára hivatkozással. A II. és III. rendű rendű alperest ennek türéására kérte kötelezni.
- [4] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. A II. és III. rebdű rendű alperesek a kereset teljesítését nem ellenezték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatát azzal indokolta, hogy a támadott kikötés nem minősül tartozáselismerésnek, ebből következően nem igazolt a bizonyítási teher megfordítása sem. A Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés b) pontja akként értelmezendő, hogy az a feltétel minősül tisztességtelennek, amely kizárólag a hitelezőt jogosítja fel annak megállapítására, hogy a saját teljesítése szerződésszerű-e. Azt pedig a felperes sem állította, hogy a támadott kikötés ilyen értelmű tartalma miatt lenne tisztességtelen. Nem találta tisztességtelennek a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a) és i) pontja szerint sem a keresettel támadott kikötést.
- [6] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította a kölcsönszerződések I.4.6. pontjának a keresettel támadott második mondatának - a [2] pontban idézett rendelkezéseinek - érvénytelenségét.
- [7] A másodfokú bíróság kifejtette, a keresettel támadott szerződése kikötés a rPtk. 242.§-a szerinti tartozáselismerésnek minősül, amely a bizonyítási terhet a fogyasztóra hárítja. A támadott kikötés bármilyen banki igényérvényesítés esetén arra kényszeríti a

fogyasztót, hogy a követelés lejárt és összege tekintetében a bank nyilvántartásait fogadja el, ami azzal a következménnyel jár, hogy az I. rendű alperest jogosítja fel arra, hogy a fogyasztó teljesítésének a szerződésszerűségét megállapítsa, ezért a perbeli szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés b) és j) pontja alapján tisztességtelennek minősül. Emellett a másodfokú bíróság megítélése szerint a támadott szerződést feltétel a felek szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul a felperes hátrányára állapítja meg, ezért az az rPtk. 209.§ (1) bekezdésében írtak szerint is tisztességtelennek minősül.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet rPtk. 209. § (1) bekezdése, a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés b) és j) pontjának téves értelmezésével és alkalmazásával állapította meg a perbeli szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét.
- [9] Hivatkozott az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-415/11. számú, Aziz ügyben hozott ítéletére, az abban kifejtett ún. „tisztességtelenségi tesztre”, amelynek alapján a kölcsönszerződés vitatott pontja nem tekinthető tisztességtelennek, mivel nem tér el az irányadó jogszabályi rendelkezésektől, illetve a magyar jogszabályok hatékony, az alperessel azonos jogorvoslatot biztosítanak annak orvoslására. A kikötést – különös tekintettel az rPtk. 207. § (2) és (4) pontjában írtakra – nem lehet olyan módon, kiterjesztően értelmezni, hogy az a felperes vitatással kapcsolatos törvényi jogairól való lemondást tartalmazza. A kikötés nincs semmilyen összefüggésben a kölcsönszerződés közvetlen végrehajthatóságával, illetve a tartozásösszegekre vonatkozó bizonyítási teherrel, és nem jogosítja fel az I. rendű alperest a teljesítés megszerzése kizárólagos megállapítására.
- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását, illetve az eljárás felfüggesztését kérte az EU Bíróság előtt C-34/18. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Kúria a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében írtak alapján először azt vizsgálta, hogy indokolt-e a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése a felperes által hivatkozott, folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdése akkor teszi lehetővé – de nem kötelezővé – a tárgyalás felfüggesztését, ha az EU Bíróság határozata az érdemi döntésre kihat. A Kúria megítélése szerint a jelen per

tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megítélésére az EU Bíróság hivatkozott eljárása előreláthatólag nem hathat ki, mivel a perben felmerült jogkérdés a vitatott szerződéses rendelkezés értelmezésével dönthető el az rPtk. 207. § (2) bekezdése alapján.

- [12] A Kúria utal e körben az EU Bíróság C-72/14. és C-197/14. sz., X kontra T. A. van Dijk egyesített ügyekben 2015. szeptember 19-én hozott ítéletében kifejtettekre, amely szerint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk harmadik bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végső fokon eljáró nemzeti bíróság nem köteles a Bírósághoz fordulni pusztán amiatt, hogy az előtte folyamatban lévőhöz hasonló ügyben és pontosan ugyanabban a kérdéskörben valamely alsóbb szintű nemzeti bíróság előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett a Bíróság elé, és nem is köteles megvárni az e kérdésre adott választ (63. pont). A Kúria mindezekre figyelemmel a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította.
- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [14] A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdésében, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Az itt kifejtett jogi álláspontot a BH2018.146. számon közzétett döntésében további érvekkel egészítette ki. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.
- [15] A jogerős ítélet a perbeli szerződéses rendelkezést a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontjába ütközően is tisztességtelennek találta, mert az kizárólagosan az I. rendű alperest jogosítja fel a felperes teljesítése szerződésszerűségének megítélésére. A Kúria az előző pontban már hivatkozott BH2018.146. számon közzétett határozatában már ebben a kérdésben is állást

foglalt, amelyet az ott kifejtett indokokra utalással jelen ügyben is fenntart. Annak lényege szerint az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet arra jogosítja fel, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) a felperes kötelmi jogát arra, hogy az I. rendű alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), így a kölcsönszerződés I.4.6. pontja felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezésének tisztességtelensége ezen a címen sem állapítható meg.

- [16] A Kúria a hivatkozott a BH2018.146. számon közzétett határozatában azt is kifejtette, hogy a perbelihez hasonló tartalmú szerződéses rendelkezés a felperes jogi helyzetét nem érinti, azt nem teszi hátrányosabbá. A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele erre figyelemmel nem valósult meg, mivel az I. rendű alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára.
- [17] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

- [18] A Kúria döntése alapján a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes - 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított - ügyvédi munkadíjából és az általa lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből álló másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.
- [19] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [20] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2019. február 19.

. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró